

me 00

„Sunrise”

ARTIKELNREEKS

Theosophical University Press, Pasadena, Calif.

De inhoud van dit blad bestaat uit vertaalde artikelen uit het tijdschrift „SUNRISE” dat uitgegeven wordt door de Theosophical University Press, Pasadena, Californië. Belangstellenden die deze vertalingen regelmatig wensen te ontvangen kunnen zich abonneren door storting van f 3.— op Postrekening 395300 t.n.v. J. P. Brakel, Ananasstraat 98, Den Haag. Per jaar verschijnen ongeveer 10 nummers. Zij die zich voor het tijdschrift „SUNRISE” zelf interesseren kunnen een proefnummer aanvragen bij boven genoemd adres.

S U N R I S E
-artikelenreeks.-

No.22

Mei 1960.

INHOUD:

Gij zult Mij zoeken
Tussen twee werelden
Rondetafel
De grote misleiding

-0-0-0-

ve
m. n. l. m. n. l. m. n. l. m. n. l.

14

1917

1917
1917

1917

1917

1917

GIJ ZULT MIJ ZOEKEN.

Wij kunnen de godsdienst op twee manieren benaderen. De ene wijze van benadering kan men formuleren als: God zoekt de mens en de andere als: de mens zoekt God. De Godheid, die het universum vervult en ook in het hart van de mens woont, heeft altijd getracht zich aan hem te openbaren en hem op zijn pad omhoog te leiden. Grote zielen zijn in staat geweest deze Tegenwoordigheid te voelen en deze, althans ten dele, te begrijpen. Zij heeft gesproken door de aartsvaderen en profeten, de dichters en zieners van alle tijden en van elk ras en land, en doet dat tot op de dag van vandaag. In alle menselijke ervaringen van pijn en strijd was het steeds deze goddelijke invloed, die heeft getracht ons te doen zien wat het doel van het menselijk leven is.

Als we uitgaan van de gedachte: de mens zoekt God, wordt de godsdienst een machtig streven, een stout avontuur, dat voor hem van de vroegste tijden tot nu toe een uitdaging heeft betekend bij zijn streven het Hoogste te bereiken. De Bedoeïen uit de woestijn van eeuwen geleden, die de sterren boven hun hoofd aanschouwden, vroegen zich af wat zij betekenden en waarom zij daar stonden. Vanaf het moment, dat de mens werd begiftigd met het vermogen tot denken en het stellen van vragen, werd hij achtervolgd door belangrijke vragen omtrent hemzelf, de aard van de kosmos en het doel van leven en sterven. De vraagstukken waarmee filosofen en wijzen zich door de eeuwen heen

hebben beziggehouden, zijn dezelfde die U en mij verbijsteren en zij zullen ons blijven bezighouden zolang het ras voortbestaat, omdat het menselijk verstand niet groot genoeg is om al de mysteries van de oneindige natuur te kennen. Toch moet ieder mens enkele antwoorden op zijn vragen vinden, enig geestelijk voedsel om zijn leven waardigheid en betekenis te geven; en het waren deze antwoorden door de eeuwen heen, die datgene vormden wat we religieus geloof noemen.

Religie komt niet volgroeit ter wereld; naarmate een ras in begrip groeit en in zijn maatschappelijke betrekkingen en zorg voor het menselijk welzijn een hoger peil bereikt; worden ook de godsdienstige opvattingen rijper. De Bijbel is een getuigenis van dit soort groei wat één deel van de mensheid betreft - het Oude Testament een dagboek van het opgroeiende Hebreeuwse ras, en het Nieuwe Testament een getuigenis van de eerste Christenen in hun streven naar religieuze volwassenheid. Het is een lange geestelijke weg van de God van Sinai, die aan de Israëlieten verscheen in donder en rook, tot de God van Paulus, wiens tempel zich in de menselijke ziel bevindt. De Jehovah van de eerste bladzijden van de geschiedenis uit het Oude Testament is geheel verschillend van de Vader, die bij monde van Jezus zei: "Hebt Uw vijanden lief; doe wel degenen die U haten". Het tragische is, dat wij door alles heen zo weinig wijsheid schijnen te hebben vergaard; ondanks onze lange pelgrimstocht gedraagt de mens zich bijna precies als eeuwen geleden. We bedenken nog steeds middelen waarmee we elkaar kunnen vernietigen!

De Bijbel wordt dikwijls aangehaald als een boek, waarin God zich aan de mens heeft geopenbaard. Maar hier stuiten we op een verschil van mening over wat openbaring betekent. Is het dat wat gebeurt wanneer de Heer een engel vanuit de

Hoge zendt of vanuit de hemel een nieuwe boodschap zendt voor zijn kinderen beneden? Of is openbaring een geestelijke ontdekking, een helderder inzicht, een hogere intuïtie, die de zoekende ziel deelachtig wordt? Inderdaad, soms komen nieuwe inzichten als een zonnestraal, die plotseling door de wolken breekt. Maar deze momenten van verheven inzicht komen slechts voor die ziel, die gereed is en ontvankelijk. De openbaringen, die tot enkele van de vroege kerkvaders kwamen, waren van primitiever aard dan die van Amos, Hosea en Jeremia en stellig primitiever dan die van Jezus. Rijpheid van geestelijke kennis is dus nauw verbonden met de innerlijke ontwikkeling van de mens en elke generatie bepaalt door de kwaliteit van haar hoogste geesten de omvang van het religieuze begrip.

Ik vermeld dit alles niet als een résumé van de geschiedenis van de godsdienst of als een wijsbegeerte van de godsdienst, maar louter als een illustratie van het streven, dat zich moet voortzetten van de geboorte tot de dood. Wellicht bestaat het ware avontuur van het leven uit de groei tot geestelijke volwassenheid en het vinden van de waarheid voor onszelf. Ons hele leven door zullen we met religieuze problemen worstelen. "Waar kwamen we vandaan? Waar gaan we naar toe? Waarom zijn we hier en vanwaar alle pijn en verdriet?" Dat zijn de grote vraagstukken, die de mens van het begin af hebben achtervolgd en die ons steeds zullen kwellen, totdat we door ons eigen denken en zoeken antwoorden vinden, die voor ons van betekenis zijn.

"Maar", zult U zeggen, "de antwoorden zijn reeds gegeven." Sommigen misschien wel, maar de antwoorden van de wijzen, hoe groot die ook mogen zijn, kunnen voor ons niet veel betekenen, tenzij ook wij de strijd en het lijden, het leed en hartepijn hebben doorgemaakt, die deze wijzen zelf hebben

gekend en aldus voor onszelf de waarheid leren kennen van wat zij onderwezen. Naarmate wij aldus in wijsheid en begrip groeien, zal ook ons begrip van God en de mens groter worden en zich verdiepen.

Geen mens wordt geboren met een volgroeide religieuze kennis, want religie is iets, dat we zelf moeten vormen. We kunnen het niet uit een boek verwerven of van een vriend lenen. Elk heilig geschrift kan ons helpen de levensantwoorden te vinden, maar het kan ons eigen denken niet vervangen. De geschriften van religieuze mensen door de eeuwen heen, de preken die we in de kerk horen, zelfs gesprekken met anderen, kunnen ons helpen ons geloof te vormen, maar U en ik kunnen geen bevredigende religie verkrijgen zonder zoeken en we kunnen geen geloof kopen, zoals we ons een confectiecostuum aanschaffen. Nee, religie komt niet gemakkelijk. Het betekent zwaar mentaal en geestelijk werk en het moet op het aambeeld van bittere ervaringen en vastberaden denken worden gevormd.

Ik heb gezegd, dat er twee manieren zijn om de godsdienst te benaderen: één als het zoeken van God naar de mens en de ander als het zoeken van de mens naar God. Het is niet nodig tussen deze twee te kiezen, want beide zijn deugdelijke interpretaties van religieuze ervaringen, twee zijden van dezelfde munt. De mens is er steeds op uit de Goddelijke Tegenwoordigheid en de geestelijke wetten van het leven te leren kennen; toch doordringt tezelfdertijd de Godheid het gehele groeiproces, alle dingen voorwaarts stuwend en steeds inspirend naar omhoog. Het is uit deze goddelijk-menselijke ontmoeting, dat religieuze kennis en religieuze broederschap worden geboren. Er is geen reden te veronderstellen, dat dit grote streven zal eindigen, want we kunnen nauwelijks zeggen, dat de Godheid niet meer licht en waarheid heeft te geven

voor strevende zielen. De uitnodiging, waarover in Jeremiah wordt gesproken, is nog altijd van kracht: " En gij zult Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij zult vragen met Uw ganse hart."

-Curtis Beach, Predikant van
de Smithfield Congregational
Church, Pittsburgh,
Pennsylvania.

vertaald uit:
Sunrise, Maart 1960.

-O-O-O-

T U S S E N
T W E E
W E R E L D E N .

Nu de oude leer der reïncarnatie meer en meer wordt aanvaard, is het van belang op te merken, dat niet weinige theologen de moed hebben gehad aan de terugkeer van de ziel op aarde te geloven. Onder deze treedt op de voorgrond wijlen Dr. Richard Wilhelm, Duits theoloog en missionaris, die ook een autoriteit was op het gebied van de literatuur en geschiedenis van China, waar hij een groot deel van zijn leven heeft gewoond. Dr. Wilhelm schreef een twintigtal boeken over Chinese geschiedenis en wijsbegeerte, waarvan er twee in Engelse vertaling beschikbaar zijn, nl. "A short History of Chinese civilization" (Korte geschiedenis van de Chinese beschaving) en "The Soul of China" (De Ziel van China). Het volgende artikel is een samenvatting van zijn inzichten over het onderwerp van de wedergeboorte.

-Red.

Het leven tussen geboorte en dood is van oudsher niet anders opgevat dan als een fragment van de ware geschiedenis van de mens en de godsdienst heeft steeds gepoogd verband te leggen tussen het zichtbare en het onzichtbare. Van de twee belangrijkste theorieën, die ontstonden, zegt de één dat het leven van de mens zich in een andere wereld voortzet en de ander, dat hij weer naar deze wereld terugkeert. Deze twee opvattingen dekken elkaar gedeeltelijk, daar argumenten, die worden gebruikt om de ene theorie te bewijzen, ook dienen voor de andere.

Het Europese denken heeft in hoofdzaak de eerste

gedachtengang gevolgd, die er op neer komt, dat de ziel van de mens op één of andere wijze zijn bestaan voortzet in een andere wereld, die in oude tijden werd gezien als een duistere wereld van schaduwen - een onwezenlijke droomwereld - waar het voor enkele bevoorrechte helden was weggelegd met de Goden te vertoeven en in een verheven sfeer van licht een ideaal bestaan te leiden. Uit deze gedachte is, tengevolge van de ethische noodzakelijkheid van beloning en straf, het denkbeeld van Hemel en Hel voortgekomen en van een soort tussen-stadium, daar men het gevoel had dat de meeste mensen op het moment van de dood, niet rijp zijn voor de hemel noch voor de hel. De Christelijke levensopvatting werd in het algemeen beheerst door deze gedachte van de onsterfelijkheid van de ziel en heeft de mens er toe gebracht naar een toekomstig leven op een andere plaats uit te zien.

We vinden in de Bijbel nog een ander aspect van dit vraagstuk - de gedachte van de opstanding. Deze opvatting is niet in Israël ontstaan, maar in de omliggende landen. Ze werd eerst aanvaard als symbool van de wederopleving van het verdrukte volk en werd daarna in de bijbelse leer belichaamd met betrekking tot de individuele mens. We zien dat Jezus het tot het kardinale punt maakt in zijn hoop voor de toekomst en dat hij evenzeer de nadruk legt op de vernieuwing van het stoffelijk lichaam, als op geestelijke verlossing. Niet alleen vertrouwt hij op zijn eigen opstanding, maar hij neemt als vanzelfsprekend aan, dat al zijn discipelen een nieuw leven verwachten en zich daarop voorbereiden. Ook Paulus stemt in dit opzicht volkomen met Jezus overeen. Voor hem zijn de daden van de mens het zaad, waarvan hij de oogst moet binnenhalen zodra deze rijp is. Paulus aanvaardde absoluut het geloof in de opstanding van de ziel, maar ook in die van het lichaam. Dit sluit echter

de gedachte van een tussenperiode niet uit, een toestand van slaap en een zekere mate van rust, voor deze wederbelichaming plaats heeft. Maar na een niet te lange periode van rust, belichaamt de ziel zich opnieuw in een nieuwe stoffelijke vorm om het zaad, dat in het verleden werd gezaaid, te oogsten.

Deze gedachten waren oorspronkelijk gegrond op het geloof, dat het met de wereld moest aflopen. De mens was er van overtuigd, dat deze slechte woonplaats spoedig zou worden vernietigd en dat een nieuwe hemel en aarde daarvoor in de plaats zouden ontstaan. Toen het einde van de wereld telkens bleek te worden uitgesteld en het duidelijk werd, dat haar vernietiging en een daarop volgende oordeelsdag niet aanstaande waren en daarop niet gerekend kon worden, stond de mogelijkheid tot twee verschillende oplossingen van het probleem open: of het geloof in reïncarnatie zou moeten uitsterven, terwijl het geloof in een andere en betere wereld na de dood daarvoor in de plaats zou komen; of de gedachte van reïncarnatie zou worden aanvaard, wat wil zeggen, dat de mens na de dood ergens op aarde zal worden herboren en dat hij het totaal van zijn ervaringen in een vorig leven met zich brengt in de vorm van stoffelijke en geestelijke neigingen en de aard van het lot dat hem wacht.

Zoals bekend is koos de Christelijke Kerk onder Griekse invloed het eerste alternatief. Het geloof in een toekomstig leven werd dus geheel geconcentreerd op een ander soort leven na de dood en de gedachte van reïncarnatie werd een bron van moeilijkheden voor het Christelijke dogma, die niet gemakkelijk te hanteren waren. In de loop der eeuwen hadden nog verdere veranderingen plaats. Terwijl in vroeger dagen de verbeeldingskracht een heldere voorstelling opriep van een hemels Jeruzalem, als een oord waarheen men uit deze

wereld en zijn misère kon vluchten, ontwikkelde de opvatting omtrent het leven na de dood zich hoe langer hoe meer tot de hoop, dat de persoonlijkheid zijn leven voortzet in de hemel en daar zijn vrienden en verwanten terugvindt.

Wat reïncarnatie betreft kan worden gezegd dat, zoals doorgaans in godsdienstige kringen in Europa wordt begrepen, het alleen het voorwerp van speculaties is geweest. Er is niet gezocht naar morele of intellectuele gronden, terwijl er ook geen bijzondere pogingen in het werk zijn gesteld om achter het hoe en waarom van deze theorie te komen. Maar dit sluit het feit niet uit, dat er altijd mensen zijn geweest, die intuïtief een duidelijk inzicht in deze zaak hadden, ook al hebben zij aan hun overtuiging geen uitdrukking gegeven.

In het Oosten wordt de grondslag van de leer van reïncarnatie of de wedergeboorte van de ziel gelegd door de gedachte van karma, die overeenkomt met de Christelijke opvatting, dat elke daad een zaad is, die oogst moet opleveren en de gedachte dat er elkaar opvolgende stadia van leven bestaan op verschillende gebieden van zijn. Deze gebieden vormen het terrein van werkzaamheid voor de individuele entiteiten en elk volgend gebied kan alleen worden bereikt, wanneer de plichten, die bij het vorige behoren, zijn vervuld. Onze wereld van geboorte en dood is één van deze gebieden, door middel waarvan belichaming mogelijk wordt gemaakt. Voor de oosterling wordt wederbelichaming bewezen door de voortplanting van de menselijke soort, want daardoor worden de voorwaarden in het leven geroepen, waardoor een entiteit, die wil reïncarneren, opnieuw kan worden geboren, daar het onmogelijk is dat zulke wezens toevallig in het leven zouden komen.

De cyclus van schepping en uiteenvallen wordt in de Chinese voorstellingswijze als volgt gedacht:

1. Geboorte en groei - het intreden van nieuw leven.
2. Doop - alles wat pas geboren is heeft water nodig om het te bezielen en te zuiveren.
3. Kleding - de stof vult geleidelijk de vorm op. De mens groeit in zijn lichaam.
4. Werk - allengs wordt het lichaam het instrument van de ziel.
5. De bloei - de verwerkelijking van zijn mogelijkheden.
6. Het verwelken - de geleidelijke achteruitgang van de vermogens; de levenskracht begint zich uit de vorm terug te trekken.
7. Ziekte - vreemde vernietigende elementen treden binnen.
8. Dood - het eindigen van stoffelijk leven.
9. Begrafenis - het opbergen in de aarde.
10. Ontbinding - het uiteenvallen van de stoffelijke en psychische beginselen.
11. Embryonale wederbelichaming in het mensenrijk.
12. Groei in de moederschoot.

De eerste tien stadia kunnen zonder meer worden waargenomen en dat kan stellig ook van de twaalfde worden gezegd. Het enige punt, dat voor ons Westelingen twijfelachtig klinkt is het elfde, het geheimzinnige overgaan van de levenskracht van een mens uit het uiteenvallende lichaam naar een nieuw dat in wording is en de vraag of er tussen dood en geboorte een kortere of langere tijd van assimilatie of rust bestaat. Natuurlijk moet worden toegegeven, dat een exact, empirisch en wetenschappelijk bewijs voor deze onderstellingen niet kan worden geleverd. Al dergelijke vragen zijn voor de wetenschap onbekend gebied; er kan niet worden aangetoond of de ziel zijn bestaan voortzet in een ander leven, of dat het leven van de ziel op het moment van de dood wordt uitgeblust. We kunnen slechts hopen, dat we min of meer duidelijke aan-

wijzingen zullen vinden voor de oplossing van het raadsel van de universele samenhang, waarin wij allen zijn betrokken.

Het is de moeite waard na te gaan welke mogelijkheden de oosterse leer van reïncarnatie biedt, los van de ruwe en onhandige populaire interpretaties. Tevens krijgen we dan een glimp te zien van een psychologie, die niet zonder betekenis is.

De mens is een samengesteld wezen. Gedurende het leven is hij opgebouwd uit lichaam, ziel en geest, terwijl elk van deze weer uit andere delen bestaat. Het lichaam bezit verschillende organen, waarin meer te vinden is van het leven van het individu en zijn neigingen dan wij gewoonlijk beseffen. Elk van deze organen staat in een zekere betrekking tot de dingen in de uiterlijke wereld, waardoor wij indrukken opdoen en door middel waarvan wij niet alleen reageren op, maar ook beïnvloed worden door voorwerpen en omstandigheden buiten ons. Het lichaam is dus een samengesteld organisme en dat is de ziel ook. De Chinese leer zegt dat de ziel zeven centra heeft, waarvan elk het vermogen bezit tot min of meer onafhankelijke ontwikkeling, hoewel een toename van de één vaak gaat ten koste van de anderen. Zelfs de geestelijke ego is niet een eenheid maar een drie-eenheid.

Er zijn onveranderlijke, eeuwige wetten in dat kleine heelal, dat wij mens noemen en zij zijn geen van buiten komende, als straf bedoelde beperkingen, maar zij zijn de uitdrukking van het bestaan in tijd en ruimte. Elke handeling is samengesteld van aard en breidt zich uit als een plant, die wij niet kunnen leren kennen louter door zijn uitbreiding in de ruimte; we moeten ook rekening houden met de duur er van in de tijd, in de elkaar opvolgende seizoenen. In de bloesem bijvoorbeeld, ligt de vrucht al verborgen en zij heeft alleen tijd en gunstige omstandigheden nodig om tot ontwikkeling te komen. Zo is het ook met de wetten, die het

menselijk handelen beheersen; elke daad bestaat uit een veelheid van oorzaken en gevolgen, die zich uitstrekken in tijd en ruimte en die het bewustzijn binnentreden door middel van ervaringen.

Geen enkele ervaring gaat ooit verloren; neen, niets gaat in het heelal ooit verloren. Zoals de plant echter zijn bestaan begint als zaad en dan zijn evolutie op stoffelijk gebied voortzet om tenslotte weer tot een zuiver geestelijke activiteit in het zaad terug te keren, waarin de ervaringen uit het verleden onzichtbaar aanwezig zijn, zo is het ook met de mens, die door bestaansperioden in andere sferen heengaat, met het doel latente mogelijkheden te verzamelen voor toekomstige ontwikkeling in de wereld van het materiële bestaan. Alles, goed en kwaad wordt aldus deel van de kiem, die zich zal ontvouwen en de ervaringen uit het verleden worden omgezet in vermogens en krachten of in gebreken en hartstochten. Ontbinding is niet anders dan het verdwijnen van de uiterlijke vorm door middel van een proces van verval, waarbij de ziel zich terugtrekt op het gebied van wezenlijk bestaan, van de geestelijke kern of monade, om op het juiste moment opnieuw te verschijnen.

Geen enkele oosterling twijfelt er ooit aan, dat de geestelijke kiem onvernietigbaar is. Zoals vuur de oorzaak is van het verdwijnen van atomen, die later weer in nieuwe combinaties verschijnen, zo verdwijnt ook het lichaam als het uiteenvalt, terwijl de levende entiteiten, die er deel van uitmaakten, hun bestaan elders voortzetten. Niets sterft. Zo zijn geboorte en dood niet anders dan de portalen tussen twee werelden, waardoor alle wezens in en uitgaan. Door te reïncarneren verkrijgt de monade een ander lichaam en wanneer hij een nieuw leven begint, liggen bepaalde levensomstandigheden op hem te wachten en neemt hij deel

aan de lotgevallen van de familie, waarin hij binnentreedt. Het zich verbinden met een bepaalde familie wordt echter beheerst door subtiele wetten, die het mogelijk maken, dat elke monade met die familie wordt verbonden, die het beste past bij zijn lotsbestemming.

Laten we nu eens nagaan, welke houding wij tegenover deze gedachten moeten aannemen. In de eerste plaats moeten we nadrukkelijk vaststellen, dat van het standpunt van het Christendom het absoluut houdbaar is. Het is waar, dat de Christelijke leer alleen de nadruk legt op de wet van karma, hoewel gezwezen wordt over de wijze waarop die werkt; en daar hij alleen de uiteindelijke vervulling ziet, houdt hij zich niet bezig met de tussenliggende stadia.

Vanuit wetenschappelijk standpunt is het volgende van belang: de erfelijkheid speelt klaarblijkelijk een rol in het leven van de mens, maar verklaart niet afdoende elk aspect van de vraag. Kinderen van dezelfde ouders, ondanks overeenkomstige familietrekken, tonen volkomen verschillende karaktertrekken, die door erfelijkheid niet kunnen worden verklaard. Het is inderdaad een onweerlegbaar feit, dat in dezelfde familie meer en minder ontwikkelde zielen worden geboren. Het is ongetwijfeld de karmische wet, die de meest beslissende rol speelt. Onbevooroordeelde waarneming en overdenking brengen ons tot de overtuiging dat deze wet werkelijk bestaat. Wij kunnen echter in één leven, dat wordt begrensd door geboorte en dood, slechts een deel ervaren van het gehele bestaan. We maken bepaalde gebeurtenissen mee waarin één kluwe van karmische gevolgen wordt ontward, terwijl er tegelijk nieuwe karmische draden worden gesponnen, die in dit leven niet kunnen worden uitgewerkt, omdat hun ontwarring door de dood wordt onderbroken. Aan de andere kant zien we, dat gevolgen zich openbaren, waarvan de oorzaken kennelijk

niet in dit leven kunnen worden gevonden.

Alle feiten omtrent wedergeboorte kunnen net zo min met stelligheid worden bewezen als de hemel, waarin wij onze burens en vrienden weer zullen ontmoeten. Dit denkbeeld kan echter vaak herhaalde vragen helpen oplossen: "Waarom overkomt mij dat; en niet iemand anders?" "Is dit alles rechtvaardig?" Het is daarom gemakkelijk te begrijpen, dat vele onzer diepste en helderste denkers reïncarnatie beschouwen als een theorie, die ernstige overweging verdient.

-Richard Wilhelm

-o-o-o-

De honger van het menselijk hart naar het Goddelijke is de meest natuurlijke zaak ter wereld. Het is het verlangen van de geest zich zelf en het werkelijke nut van zijn belichaming te leren kennen. Physieke honger is niet anders dan een symbool van die diepere drang tot bevrediging. In ons streven staan wij niet alleen, want overal om ons heen zijn er anderen, die zoeken en falen, opnieuw zoeken en vinden en er zijn altijd mensen geweest die, wat zij vonden, in ruime mate deelden. De wereld-godsdiensten en -filosofieën zijn hier het bewijs van en de lessen van onze dagelijkse ervaringen geven ons voldoende stof om ons voortdurend te doen groeien op de juiste wijze.

Het leven van ieder mens is een mystieke reis, waarvoor hij wordt geproviandeerd door het geestelijk voedsel, dat hij langs de weg vindt - zelfs van de "tafel der goden". Er wordt gezegd, dat in oude tijden de goden op aarde wandelden onder de mensen en dat zij hen onderwezen zoals zij hun kinderen zouden doen en dat zij hen de sleutels tot goddelijke kennis verschaften. Intellectueel en geestelijk zijn wij ook heden aspiranten naar

diezelfde wijsheid, die lang geleden in het geheugen der mensheid werd verankerd. Als kinderen der goden hebben wij dagelijks deel aan hun onzelf-zuchtige en eeuwige elementen die, overeenkomstig de aard van het goddelijk proces, het leven in ons onderhouden, dat wij, zonder het te weten, met elk atoom in het heelal delen. Anders zouden wij niet van de ene dag op de andere kunnen leven, laat staan van het ene leven naar het volgende, zoals het geval is met de bloem in de bol en de vrucht in de boom.

-Gertrude W. Hockinson

vertaald uit:
Sunrise Maart 1960.

RONDETAfel

Notities van een Discussie in
den Haag, Nederland, over
Yoga Therapie.

Jan: Er is in ons land een groeiende belangstelling voor Yoga, als een middel om de gezondheid te bevorderen. Verscheidene organisaties, waaronder atletiekverenigingen, bevelen bepaalde Yoga methoden aan om het lichaam sterker te maken en fit te houden. Een vriend van mij, die dat persoonlijk heeft meegemaakt, zei me, dat de oefeningen eenvoudig zijn en dat er ook regels voor de ademhaling worden gegeven. Ik hoorde onlangs, dat een dokter, een afgestudeerd medicus, Yoga therapie zoals hij het noemt toepast en dat er een stichting is gevormd met het doel voor deze vorm van genezing propaganda te maken. Wat denkt U van het gebruik van Yoga als een middel om ziekten te genezen?

Voorzitter: Ik heb van de activiteiten van deze arts in Nederland gehoord en ik voel me er helemaal niet gelukkig onder. Het feit, dat hij zijn toevlucht neemt tot reclame is om te beginnen al een reden op mijn hoede te zijn, want elke arts, die reclame maakt voor zijn methode, handelt in strijd met de medische moraal. U zult wel begrijpen, dat deze soort activiteiten niet alleen in Uw land, maar in heel Europa vrij veel voor komt, vooral in Duitsland sinds de oorlog en in enigszins gewijzigde vorm ook in Engeland en Zweden. En in Amerika verdringen zich de yogis en swamis en helers van allerlei aard, die hun twijfelachtige waar aan een lichtgelovig publiek aanbieden.

Jan: Maar deze leer wordt in ons land niet op een sensationale wijze aangeboden. Onlangs hoorde ik over de televisie een toespraak, waarin deze arts uiteenzette, dat het doel van de Yoga therapie niet alleen was ziekten te behandelen, maar om die te voorkomen door de lichaamsfuncties, zoals hij zei "in evenwicht" te brengen, zodat we de grote spanningen van onze tijd beter kunnen verwerken. Het klonk allemaal redelijk en onschuldig en de oefeningen, die de film liet zien, waren ogenschijnlijk eenvoudig en er werd helemaal niet gesproken over meditatie en concentratie of iets van dien aard.

Voorzitter: Als de therapie beperkt bleef tot gewone lichaamsoefeningen en de ademhaling zich bepaalde tot wat ieder mens met gezond verstand doet om zijn longen goed met zuivere zuurstof te vullen, zou het prachtig zijn. Maar ik waag het te zeggen dat, hoewel de oefeningen in het begin volkomen onschadelijk zijn, het slachtoffer al gauw wordt geleerd hoe hij zijn ademhaling moet "beheersen" met wat de yogis prānā-yāma noemen of "het regelen van de prānas" of "levensadems", die het lichaam leven geven en het gezond houden, wanneer ze op normale wijze kunnen functioneren. En dit kan juist een wezenlijk gevaar betekenen omdat de eerste stadia van deze oefeningen vaak een toename van lichaamskracht teweeg brengen. Afgezien van de geestelijke en morele risico's die men loopt als men zijn energieën uit hun juiste baan brengt, is er ook een lichamelijk gevaar aan verbonden. Als de natuurlijke loop van de levens-stromen wordt verstoord door een onoordeelkundig en gewoonlijk verkeerd geleide "beheersing" van het ademhalingsproces, kan de uitwerking op onze gezondheid buitengewoon nadelig zijn. En wat nog erger is, als de prānas, die slechts de uiterlijke manifestatie

van de levens-krachten zijn, die zich in en door de subtiele centra van ons wezen bewegen, lichamenlijk uit het gareel geraken, hebben ze de neiging het evenwicht van onze innerlijke natuur te verstoren. Dat is de reden dat wij, vooral in het Westen, waar wij wat zulke dingen betreft jammerlijk naïef zijn, zo veel psychische en mentale onevenwichtigheid tegenkomen, die rechtstreeks het gevolg zijn van het onjuiste gebruik van yoga of zogenaamde "occulte" geneesmethoden.

Dit klinkt misschien scherp, maar ik heb de beklagenswaardige wrakken gezien, die het gevolg waren van een onbezonnen en onwettig gebruik van yoga, ademhalingsbeheersing en andere vormen van gesol met de vitale centra in het lichaam, zodat deze hele kwestie van genezing volgens andere methoden dan die welke door de eeuwen heen betrouwbaar zijn gebleken, aan een nauwgezet onderzoek moet worden onderworpen.

In de eerste plaats, wat weten we eigenlijk van het lichaam? Wat weten de doktoren? Ontzaggelijk veel, zeker, wat het mechanisme betreft, de functies daarvan en de behandeling van de gevolgen van ziekten. Maar de besten onder hen geven grif toe, dat ze niet weten waarom een ziekte ons treft; waarom de één kanker krijgt, de ander een hartaandoening en weer een ander suikerziekte en al die andere vreemde en zelfs geheimzinnige kwalen, die het menselijk ras teisteren. En wat te zeggen van de duizenden mannen en vrouwen, die in deze tijd lijden aan mentale en nerveuze aandoeningen? Liggen de oorzaken op fysiek gebied of liggen zij dieper, misschien in onze innerlijke constitutie?

Paulus zei van de mens, dat hij een "natuurlijk of stoffelijk lichaam" had en "een geestelijk lichaam", termen die we eenvoudig vertaald hebben met "ziel en lichaam". Dit was een simplistische wijze van te zeggen, dat de wortels van de mens

geestelijk zijn en dat zijn lichaam de speelplaats van de ziel is. Maar in oude tijden, zoals uit de literatuur van Griekenland en Perzië, Egypte en India blijkt, nam men aan dat de mens vijf, zeven of zelfs tien aspecten of energieën bezat, die allen uit het goddelijke centrum of de God binnen in hem voortkwamen. Daar werden verschillende namen aan gegeven in een poging om aan te tonen, dat de ware mens onzichtbaar was en dat wat wij zien, het stoffelijke, maar een klein aspect is van de vlammende intelligentie, die de Mens vormt.

Henk: We lijken dus op een ijsberg - maar een zevende deel, of zelfs een tiende deel is te zien, ons lichaam, en de rest van ons is onder de oppervlakte verborgen.

Voorzitter: Dat is een uitstekende analogie, want het toonaangevende deel van de mens is inderdaad het ongeziene gedeelte. Daarom is het roekeloos en gevaarlijk ons op een gebied te wagen, dat voor ons nog niet in kaart is gebracht.

Hans: Uit verslagen blijkt echter, dat patiënten, die op een normale medische behandeling niet reageerden, nu door het gebruik van yoga zijn genezen. Het spreekt vanzelf, dat de belangstelling van de mensen is gewekt, daar bijna iedereen met één of andere lichamelijke moeilijkheid zit.

Voorzitter: Dat is volkomen juist, want in de beginperiode van een behandeling met yoga gebeurt het vaak dat de lichamelijke kwaal verdwijnt en er sprake is van een toename van energie. Maar zoals ik al zei, juist daarin schuilen gevaren, die in potentie een meer vernielende uitwerking hebben, dan de neerslag van een kern-explosie. Wat ik probeer duidelijk te maken is dit: Ons

ras heeft niet geleerd het onderscheid te zien tussen het geestelijke en het psychische of tussen het astrale en het stoffelijke. Wanneer we in onwetendheid andere dan stoffelijke geneesmethoden gebruiken, is de kans groot, dat we een deur open zetten en krachten loslaten uit de onzichtbare zijde van de natuur en we zijn absoluut niet rijp om die te hanteren.

In de laatste tientallen jaren zijn we ons in toenemende mate bewust geworden van de schare on tastbare energieën, die door de stof werken en wel zo, dat onze geleerden aarzelend spreken over "anti-graviteit", "anti-protonen", en van een mogelijke "linker-hand type stof", die de tegenhanger kan zijn of het matrijs, waarop de stoffelijke wereld is gebouwd. Degenen echter, die trachten de beschermende sluier van de stof te verscheuren door een geforceerde en ontijdige ontwikkeling van psychische of astrale krachten, vergeten, dat de natuur een duistere zowel als een lichte kant heeft. In plaats van de aandacht te bepalen bij de bevordering van de morele en geestelijke groei, houdt de bekoring van het lagere astrale hen gevangen. Wanneer wij door het gebruik van yoga de natuurlijke beschermende sluier tussen het astrale en het stoffelijke ontijdig doorzichtiger maken, zonder de beveiliging van een intelligent en moreel toezicht, halen wij onheil over ons, want evenals de tovenaars' leerling zullen wij niet bij machte zijn de deur te sluiten, die we zo onbezonnen hebben open gezet.

Jan: Ik stel die toelichting wel erg op prijs, maar ik vraag me af of ik mijn vriend kan overtuigen, die lang te kampen had met een kwaal, die het hem onmogelijk maakte zijn werk te doen. Artsen en specialisten konden hem niet helpen en hij ging tenslotte naar iemand, die Yoga therapie in praktijk bracht en nu vertelt hij mij, dat hij

zich veel beter voelt en dat hij weer in staat is een hele dag te werken. Elke avond als hij thuis komt sluit hij zich in zijn kamer op en doet hij bepaalde lichaams- en ademhalings-oefeningen die, naar hij zegt, heel eenvoudig en gemakkelijk uitvoerbaar zijn. Toen ik probeerde hem op enkele risico's te wijzen, zoals ik die zie, zei hij: "Wat moest ik doen, er zitten misschien wel gevaren vast aan die yoga methodes; ik heb daarover gelezen. Maar ik kon niemand vinden, die mij kon helpen en nu voel ik me goed en kan mijn werk doen. Ik zie niet in, dat mijn motieven zelfzuchtig of persoonlijk zijn als ik allereerst denk aan mijn vrouw en kinderen, waarvoor ik nu weer kan zorgen. Daarvoor ben ik toch in de eerste plaats verantwoordelijk en dan moet ik die risico's maar nemen!" Ik moet toegeven, dat die reactie van mijn vriend mij zeer aanspreekt.

Voorzitter: De Natuur is strikt rechtvaardig maar ook barmhartig en als de motieven van Uw vriend werkelijk onzelfzuchtig zijn, zal het eventuele kwaad, dat hij oproept, worden getemperd door de invloed van het onzelfzuchtig aspect van zijn natuur. Ik hoop maar, dat in zijn geval de opgegeven oefeningen eenvoudig zullen blijven en dat er geen ernstige storing zal optreden in het fundamentele prānische evenwicht. Ik voel grote sympathie voor iedereen, die, omdat hij het probleem op kortere termijn beziet, zich kennelijk gedrongen voelt bepaalde stappen te doen, waarvan hij, over een langere periode gezien, zou weten dat ze onverstandig zijn. Bovendien zijn er momenten in het leven van iedereen, dat wij moeten handelen, zelfs als wij onwetend zijn omtrent de ware aard van ons probleem, of wanneer het betekent, dat we iets moeten opofferen, waaraan we grote waarde hechten. Uiteindelijk

is het motief alles en zal dat de schaal in ons voor- of nadeel doen doorslaan.

Neen, ik veroordeel het gebruik van yoga in het westen niet louter omdat het geïmporteerd is en dus vreemd aan wat wij gewend zijn en ook niet omdat het met zo weinig kennis van zaken in onze Westerse psychologische bodem is overgeplant. Maar juist omdat onze ontwikkeling zich in een geheel andere richting voltrekt dan in het Oosten, kunnen we er helemaal niet zeker van zijn dat Hindoese methoden van ziele-ontwikkeling voor ons geschikt zijn. Daar komt nog bij, dat de yogis en swamis, die hierheen komen om onderricht te geven, hoe oprecht ze ook mogen zijn, in de meeste gevallen niet veel meer meebrengen dan de franje van een decadente kennis, die eens een waarlijk geestelijke wetenschap was. De yogis van het oude India bezaten een grote kennis omtrent de fijnere energieën die in de mens hun brandpunten hebben en door hem werken, maar zij leerden, dat het doen van yoga-oefeningen alleen ter verkrijging van een sterk lichaam betekent, dat men het paard achter de wagen spant. Voor hen was yoga in de allereerste plaats een stelsel van zuivering en training, met als enig doel het tot stand brengen van "eenwording" (het woord yoga betekent eenwording) of de vereniging met het goddelijk Zelf of Atman, binnen in ons. Wanneer, als een bijproduct, het lichaam gezond werd, was dat prachtig, maar dat was nooit het doel.

Het is de verkeerde toepassing van deze praktijken door Oosterse yogis in onze tijd en ook door Westerse beoefenaars, die geen volledige kennis bezitten omtrent de innerlijke constitutie van de mens, waartegen mijn woorden zijn gericht. Wat het probleem zo moeilijk maakt is niet, dat wat zij leren in wezen onwaar is, maar dat het gebaseerd is op halve waarheden, die maar gedeeltelijk worden begrepen en dus in het algemeen verkeerd

worden toegepast. De zuivere yoga, zoals die in de Bhagavad Gītā wordt onderwezen, is een geestelijke training, die het uiterste vraagt aan zelfopoffering en zelf-beheersing en die niets te maken heeft met lichamelijke of psychische oefeningen.

Wat wil dit alles nu zeggen? Het lijkt misschien alsof ik in een kringetje om de moeilijkheid heen draai en dat is ook zo in zekere zin, maar niet zonder reden. Wat ik probeer is het bewustzijn te verheffen, opdat we de mens vanuit een hoger standpunt bezien en niet vanaf een molshoop in het dal. Zoals U kunt zien is dit geen gemakkelijk onderwerp om met elkaar te bespreken, omdat we niet alleen met het stoffelijk lichaam te maken hebben - ingewikkeld en wonderlijk instrument als dat al is - maar met een hele reeks onzichtbare energieën, die door de mens heen spelen, energieën en krachten die niet tot ons eigen wezen beperkt blijven, maar die in en door de omringende natuur vloeien, andere menselijke wezens inbegrepen.

Albert: Mag ik hier een vraag stellen? In de afgelopen weken heeft er in ons land nogal veel griep geheerst en ik sprak daarover met mijn huisarts, aan wie ik vroeg of hij me kon zeggen, waarom een mens ziek wordt. Hij wist het niet, maar opperde de gedachte, dat sommige mensen misschien krachtiger anti-lichaampjes bezitten dan anderen. Dat zette mij aan het denken over de vraag, waar de oorsprong van ziekten ligt, in het lichaam of ergens anders.

Voorzitter: Alle ziekten, welke vorm ze ook aannemen, hebben hun begin en hun einde op het gebied van het denken. Ik spreek nu over oorzaken, want de gevolgen werken natuurlijk in het lichaam uit. We behoeven niet in bijzonderheden te weten wanneer

en hoe een ziekte begint, en ook niet welke bepaalde gedachte of handeling haar deed ontstaan; maar, als we innerlijk geduldig en rustig genoeg zijn, kunnen we gewoonlijk ontdekken, welke eigenschap van disharmonie het zaad kan zijn geweest, dat de oorzaak was van de verstoring. Wanneer in ons levens-proces, de gevolgen van ontsporingen in het verleden het stoffelijk gebied bereiken, heeft er automatisch een verstoring van het evenwicht plaats, die op haar beurt een ziekte veroorzaakt. Misschien is het maar een tijdelijke kwaal, waarvan de oorzaak gemakkelijk is terug te voeren tot één of andere emotionele of mentale gesteldheid. Maar wanneer we door een ernstige ziekte of misschien een ongeneeslijke kwaal worden getroffen, die schijnbaar uit de lucht komt vallen, is het waarschijnlijk, dat de oorzaken ver in het verleden liggen.

Alle heilige geschriften leren dat, wat wij aan gedachten of daden zaaien, eenmaal door ons moet worden geoogst; dat elke actie wordt gevolgd door een daarmee overeenkomende reactie en dat er voor elk gevolg een oorzaak moet zijn geweest. Vandaar dat alles, wat we in dit leven ervaren, het resultaat is van de kwaliteit van de zaden die wij vroeger op de akker van ons denken hebben gezaaid en die eenmaal in de vorm van vreugde of verdriet tot bloei zullen komen. Als wij nu pijn lijden of ons onbehagelijk voelen, kunnen we er in de eerste instantie zeker van zijn dat dit de meest efficiënte manier van de natuur is om ons te helpen onze innerlijke gezondheid weer in evenwicht te brengen en in de tweede plaats ons in staat te stellen bewust een stapje omhoog te doen op de ladder van de groei.

Welnu, wat gebeurt er wanneer we onze toevlucht nemen tot gebedsgenezing of onze kwalen proberen te verhelpen door mentale genezing of yoga therapie die, onder welke vermomming ook, de geest en

de wil van de patiënt op verkeerde wijze beïnvloeden? Misschien slagen we er in de pijn weg te werken, maar is daarmee het storende element, dat de pijn veroorzaakte, verbeterd en heeft het een kans gekregen ons lichaam te verlaten? Of heeft de ziekte zich verder naar binnen terug getrokken, naar een subtieler gebied van onze constitutie, om later met samengestelde interest weer terug te komen? Dat zijn de vragen, die we ons in alle ernst moeten stellen.

Hans: Wat zou U doen als U ziek was? Als U naar een gewone arts ging is het eerste wat hij waarschijnlijk zou doen U vol medicijnen te stoppen. Zijn al die injecties ook niet onnatuurlijk en zelfs gevaarlijk?

Voorzitter: Als ik ziek was en gewone middelen, zoals rust en veel drinken de bezwaren niet zouden opheffen, zou ik naar een betrouwbare arts gaan waarin ik vertrouwen had en ik zou proberen met zijn hulp mijn lichaam van de onzuiverheden te reinigen. Onze doktoren beweren niet, dat ze alles weten en zij zijn zelf de eersten om daarvoor uit te komen; maar de medische staf bestaat voor het grootste deel uit oprechte, bekwame en toegewijde mannen, die een heilige eed hebben gezworen om met alle middelen waarover ze beschikken te trachten zieken te genezen en het leven te behouden. Natuurlijk is een te nonchalant en veelvuldig gebruik van medicijnen gevaarlijk en moet dat worden vermeden, vooral in die gevallen, dat gezonde methoden van hygiëne en rust de natuur in de gelegenheid kunnen stellen de leiding in handen te nemen en de verstoorde prānas te ordenen.

Vergeet echter niet, dat karma ons deed incarneren in deze bijzondere cyclus, waarin elk aspect van menselijk kunnen een revolutie doormaakt, de geneeskunde inbegrepen. Oude maatstaven worden

door nieuwe vervangen en hoewel de nieuwe niet altijd beter zijn dan de oude, is de medische wetenschap toch enorm vooruit gegaan en heeft ze door haar verbazingwekkende ontdekkingen honderdduizenden mannen en vrouwen onnoemelijk veel goeds gebracht. Dat betekent niet dat we, zodra we ziek worden, elk nieuw geneesmiddel moeten proberen; zowel op dit als op ander gebied moet men zijn onderscheidingsvermogen gebruiken.

Als we het goed nagaan ligt misschien de eigenlijke moeilijkheid bij onszelf. De meesten van ons moeten onder druk werken; we hebben het gevoel dat we het ons niet kunnen veroorloven ziek te worden. Als het toch misgaat moet een injectie met een of ander krachtig medicijn ons weer snel op de been brengen. We vinden het niet belangrijk genoeg onszelf eens goed en lang gade te slaan en te trachten te ontdekken wat de oorzaak van onze moeilijkheden is. Wat we nodig hebben is niet meer medicijnen, maar een tinctuur van echt ouderwets gezond verstand, gecombineerd met een herstel van geestelijke waarden. We moeten gaan begrijpen waarom de mens hier op aarde is, wat zijn ware doel is en hoe het komt dat, wat hij denkt en voelt, onmiddellijk zijn lichamelijk welzijn beïnvloedt.

Ideaal zou natuurlijk zijn, zowel voor patiënten als medici, als we meta-doktoren zouden worden, dat wil zeggen doktoren voor de volledige mens en niet alleen voor het lichaam. Alles wat een dokter kan doen is de diagnose stellen van de opgetreden verstoring, een tegengif voorschrijven en hopen, dat de constitutie sterk genoeg zal zijn om het gif uit het lichaam te werken.

Maar al is dat zo en al moet de huidige medische wetenschap (en wij ook) nog een lange weg gaan, ik zou toch liever de tijdelijke lichamelijke verstoring ondergaan, die het gevolg is van overdosering van medicijnen, dan dat ik mij aan de zoveel schadelijker en langduriger psychologische

invloed van iemand anders zou onderwerpen - of het een yoga-therapeut, gebedsgenezer of een beoefenaar van mentale genezing is, al menen ze ook nog zulke goede bedoelingen te hebben. Zelfs al zou een arts een fout begaan, is het stoffelijk lichaam het enige wat schade ondervindt. Dat is het enige deel van onze hele constitutie dat daaronder zou lijden. Uw werkelijk zelf, dat element dat geboorte en dood overleeft, blijft onaangetast en kan zelfs versterkt worden door de ernst van de ervaring.

Jan: Voor hen, die niet in reïncarnatie geloven hebben Uw argumenten misschien niet veel waarde. Als zij menen, dat ze alleen dit ene leven hebben, is het enige waar zij om geven zo snel mogelijk weer in goede lichamelijke conditie te komen; en in het Westen staat slechts een gering deel, naar verhouding, sympathiek tegenover de gedachte van wedergeboorte.

Voorzitter: Maar al te waar, al schenkt het voldoening te zien, dat heel wat schrijvers, opvoeders en zelfs geestelijken, reïncarnatie als vanzelfsprekend aannemen, evenals duizenden mannen en vrouwen, die innerlijk deze gedachte accepteren, zelfs wanneer ze die niet als zodanig herkennen. Het is ons er niet om te doen te trachten reïncarnatie te bewijzen. Hoe iemand van ons hierover denkt is zijn eigen zaak, maar het is moeilijk het onderwerp van ziekten te bespreken, zonder het te benaderen van het standpunt van de reïncarnerende ego.

Laten we bij wijze van voorbeeld een ogenblik uitgaan van de veronderstelling, dat ik aan een ernstige ziekte lijd en dat mijn dokter mij helemaal niet kan helpen. Ik neem dan het besluit naar een of andere genezer te gaan om daar verlichting te zoeken. Hij ziet waar het aan schort en zegt,

dat hij mij kan helpen als ik dit of dat wil doen. Het begint allemaal heel onschuldig, maar het kan heel anders eindigen, misschien zal ik pas in een volgende incarnatie beseffen hoe. De kans daarop is vooral dan groot als ik toesta, dat een of ander aspect van de psychische natuur van de genezer of yoga therapeut zich bezig houdt met mijn eigen psychische natuur; hoe onbewust deze inwerking ook moge zijn, er is een element aanwezig, dat de ouden tovenarij of zwarte kunst noemden. Dat is sterke taal, maar het is hoog tijd, dat we rekening gaan houden met de waarschuwingen, die door alle eeuwen zijn gegeven en die zo bondig zijn geformuleerd door de apostel Jacobus, wanneer hij zegt, dat er een "wijsheid die van boven is" bestaat, die "zuiver... vol genade en goede vruchten" is en een andere "wijsheid (die) niet van boven komt, maar aards, zinnelijk en duivels" is.

Wat betekent dat? We hebben gezegd dat alle ziekten in het denken beginnen; maar waar eindigen ze? We moeten niet vergeten, dat het verstand in feite tweevoudig is; niet dat het verdeeld is, maar het hogere aspect verenigd zich met het geestelijke en intuïtieve deel van de mens, het buddhi of het "verlichte" aspect, terwijl het lagere zich vermengt met onze begeerte en hartstochtelijke natuur. We kunnen dus zeggen dat het verstand twee onderscheiden karakters heeft: het ene verwant aan de "wijsheid die van boven is" en het andere dat wordt aangetrokken tot wat "aards en zinnelijk" is. Het hogere verstand maakt deel uit van de blijvende ego of het hogere reïncarnerende element, dat in ontelbare levens zijn ervaringen heeft opgedaan, in feite gedurende millioenen jaren, vanaf het ogenblik, dat de mensheid zich voor het eerst van zichzelf bewust werd en besloot de weg terug naar de geest te veroveren.

Waar vinden ziekten hun oorsprong? In ons zelf,

in dat gebied van het denken dat voortdurend de aantrekking "naar de aarde" in plaats van naar "omhoog" ondergaat. Bij het voortgaan der cyclussen en het telkens weer op aarde geboren worden, dringen de gevolgen van ons verkeerde denken geleidelijk door tot het buitenste deel van onze constitutie om tenslotte een uitweg te zoeken uit ons wezen door middel van lichamelijke ziekten. Uit disharmonie geboren, zullen de gevolgen der dwalingen, wanneer zij het lichaam bereiken, automatisch pijn veroorzaken. En waarom? Om ons op de enige manier waarop de Natuur dat kan - door lijden - te zeggen dat ergens iets moet worden veranderd.

Annie: Bedoelt U dat het werkelijke gevaar van het gebruik van deze yoga-methoden het onzichtbare deel van de mens betreffen en niet alleen het lichaam?

Voorzitter: Het gevaar ligt in de allereerste plaats op innerlijk gebied, om de eenvoudige reden dat de onmiddellijke resultaten de mens soms veel vlugger verlichting brengen van de gevolgen van pijn, dan gewone medicijnen. Dat is het kardinale punt: wanneer wij, in plaats dat wij aan een ziekte de gelegenheid geven via ons stoffelijk lichaam op natuurlijke wijze uit te werken, te snel genezen door ons te onderwerpen aan deze zogenaamde occulte geneesmethoden, doorkruisen we misschien de meedogende werkwijze van de natuur. Wij zouden eigenlijk intens dankbaar moeten zijn dat de ziekte waarvan de kiem lag in mentale of emotionele onevenwichtigheid, tenslotte het stoffelijk gebied heeft bereikt, waar we er eens en voor goed mee kunnen afrekenen.

Laten wij lichamelijke gevolgen behandelen met de juiste medische zorg op het terrein van de gevolgen, maar laten wij naar binnen zien voor de oorzaken. Wat we ook doen, we moeten de omstandig-

heden die voor ons een ervaring betekenen niet te snel uit de weg ruimen, waardoor de betekenis van pijn voor ons verloren gaat. Welbeschouwd zijn pijn en ongemak de aanwijzingen van de natuur langs de weg van het leven die ons telkens weer dwingen onszelf in toom te houden en ons doen beseffen in hoeverre wij in ons denken en in onze houding zijn afgedwaald. Wanneer we de pijn onmiddellijk wegwerken door het gebruik van onnatuurlijke en niet-stoffelijke methoden vóór we de kans hebben gekregen de zegenrijke bijproducten te ondergaan, onthouden we onszelf een kostbare gelegenheid juist die les te leren die wij nodig hebben.

Hans: Als we in de geschiedenis terugzien lijkt het wel alsof de beste karakters het meest hebben moeten lijden. Ik heb me daar vaak over verbaasd.

Voorzitter: Dat is een heel belangrijk punt Hans en een goed onderwerp om mee te besluiten. Wij hebben allen mensen gekend, wier lijdensbeker, mentaal en lichamelijk, schijnt over te lopen en die zich toch niet belemmerd hebben gevoeld. Zij weigeren zich aan zelf-beklag over te geven en zijn daarom niet gehandicapt door omstandigheden, die een minder sterke ziel zouden overweldigen. Hun moeilijkheden zijn voor hen van minder belang dan de wetenschap dat, wanneer zij hun ziekteperiode eenmaal achter de rug hebben, zelfs al zou dat de dood betekenen, zij vrij zullen zijn en grotere kracht zullen bezitten om in de toekomst een groter werk te doen. Van een innerlijk standpunt gezien wordt pijn voor een ernstige aspirant het mooiste wat er in de wereld bestaat. Niets, ook het zaad in de grond niet, kan groeien zonder pijn. Intellectueel zien we dat wel in, maar wanneer het ons persoonlijk overvalt vergeten we het. Toch zijn het de eenvoudige beginselen van het

zuivere occultisme die we moeten begrijpen en vasthouden, willen we ooit het ABC van ons bestaan hier op aarde begrijpen.

Er is nog een ander soort pijn dat alleen wordt gekend door die zeldzame figuren die, om anderen te helpen, vrijwillig lijden op zich nemen, maar deze vormen een klasse die ver uitgaat boven het gewone en wier Offer bekroond wordt met glorie.

We moeten nu eindigen want sommigen van U moeten de trein halen. U zult beseffen dat er aan dit onderwerp veel meer vast zit dan wij tijd hadden te behandelen. Misschien kunnen we nog eens bij elkaar komen.

vertaald uit:
Sunrise Maart 1960.

-o-o-o-

DE GROTE MISLEIDING.

Als U tot de ontgoochelde TV slachtoffers behoort, die zich met verbazing afvroegen hoe het mogelijk is dat zoveel onbelangrijke feiten en gegevens onder één menselijk schedeldak kunnen worden geborgen, om daarna te ontdekken dat ze door de slimme McQuizz zijn beetgenomen (toespeling op quizz schandaal voor Amerikaanse televisie) moet U zich dat niet te veel aantrekken en Uw toestel niet overijld aan een opkoper overdoen. Zet hem alleen lang genoeg af om "The Age of Constantine the Great" (De Eeuw van Constantijn de Grote) te kopen en te lezen, een boek geschreven door Jacob Burckhardt, de eminente Zwitserse geschiedschrijver, die meer dan een eeuw geleden aan het licht bracht hoe gelovige zielen werden misleid op een wijze zoals waarschijnlijk niet meer was voorgekomen sinds de geslepen Grieken de niets kwaad vermoedende Trojanen met hun houten paard te slim af waren. Meedogenloos onthult het de kuiperijen van de bekwaamste handelsreiziger die ooit op priesterlijke sandalen voortslotte langs Madisonia Avenuius (verlatijnste vorm van Madison Avenue, de grote winkelstraat in New York) van zestien eeuwen geleden.

Zonder de hulp van televisie, radio, de pers of zelfs van een prima ballpoint heeft deze ware Baron Munchhausen niet alleen valse beelden en afgoden geschapen, maar hij was het ook die een groot deel van de oorspronkelijke brandstof leverde voor het theologisch rookgordijn, dat de Westerse wereld omhulde en dat het licht der intellectuele vrijheid duizend jaar lang, tot de tijd van de renaissance, buiten sloot. Dat betekent ten naaste bij een misleiding van de gehele mensheid uit alle tijden zoals nauwelijks eerder was voor-

gekomen en niet alleen met de bedoeling sigaretten te verkopen of tandpasta, haargroeimiddelen, badzout of bier. Wat het zo verwerpelijk maakt is dat dit alles geschiedde in de naam van de Godsdienst, 's mensen heiligste ideaal. De man waar ik op doel was Eusebius, bisschop van Caesarea, kerkelijk geschiedschrijver, tijdgenoot en biograaf van Constantijn.

Geen periode in de geschiedenis is wellicht zo verkeerd begrepen en zo verdraaid voorgesteld als de 3e eeuw van onze jaartelling, waarvan de ingrijpende gebeurtenissen het einde aangaven van een oude cultuur en het samenpakken van de duistere wolken der middeleeuwen. En wellicht heeft geen geschiedschrijver er ons een eerlijker en realistischer beeld van gegeven dan Burckhardt, die de moed had voor de dag te komen met wat andere geschiedschrijvers gemakshalve hadden verdoezeld of genegeerd.

Meer dan duizend jaar heeft de Dogmatische Godsdienst verkondigd en hebben ontelbare generaties geloofd, dat de machtige Romeinse Keizer Constantijn, later de Grote genaamd, toen hij zich van het kwaad van het heidense leven bewust werd, zich tot de "nieuwe" godsdienst, het Christendom, bekeerde en daarna een heilig en rechtschapen leven leidde. En zo overtuigd was hij wat het Christendom de enige ware religie was (wat overigens door alle godsdiensten in alle tijden werd beweerd), dat hij het tot de officiële Staatsgodsdienst verklaarde, waarmee hij het gehele patroon en de richting van de Westerse beschaving wijzigde. Het enige aspect van deze zienswijze, dat een element van waarheid bevat is, dat de richting der beschaving veranderde - inderdaad was de beschaving in het Westen zo goed als uitgewist. Overigens was het niet meer dan een kerkelijke mythe, in hoofdzaak verzonnen door Eusebius, die door Burckhardt wordt genoemd "de eerste door en door oneerlijke geschied-

schrijver der oudheid". Zo volkomen hypnotiseerde hij zijn lezers, dat alle geschiedschrijvers die na hem kwamen zijn voetspoor volgden, ook al was hij "schuldige gebleken aan zo veel verdraaiingen, veinzerijen en verzinsels, dat hij alle recht om voor een gezaghebbende bron door te gaan verbeurde". Waar zou men een beter voorbeeld van zijn ijverige handelsgeest kunnen vinden dan in zijn inleiding tot de biografie van de Romeinse Keizer, waarin deze als een heilige wordt afgeschilderd:

"Wanneer ik in den geest deze drie-maal gezegende ziel aanschouw, verenigd met God, vrij van al wat sterfelijk is, in een kleed, lichtend als de bliksem en met een immer stralend diadeem, schieten woorden en verstand te kort en gaarne laat ik het over aan een beter mens dan ik om een waardige lofzang te scheppen."

-The Life Of Constantine.

Eusebius werd zestien eeuwen te vroeg geboren. In onze dagen zou zo'n campagne de verkoop van een wagonlading schoonheidszeep tot gevolg hebben en iedereen zou er stralend door uitzien. Maar voor een man die, een jaar na het bijeenroepen van het Concilie van Nicea, de tijd van zijn veronderstelde bekering, een voortreffelijk zoon bij zijn eerste vrouw, Crispus geheten, in Pola in Istria (326) ter dood liet brengen en die kort daarna zijn vrouw Fausta in haar bad liet verdrinken, was het een mooie reclame. Hij ontdeed zich ook van een neef en een aantal vrienden en men kan zich voorstellen wat hij zijn vijanden aandeed. Hoe een Godsdienst, Christelijk of heidens, zich zo kan vergeten dat ze zulk een met bloed bevleekt persoon één van haar begenadigde zonen noemt, is onbegrijpelijk. Elke zichzelf respecterende broederschapsbeweging zou hem weigeren nog voor hij tijd had toelating te vragen.

De verdienste die hem toekomt voor het stopzettingen van de vervolgingen onder Diocletianus en vorige keizers, wordt gedeeltelijk teniet gedaan door de motieven, die zuiver politiek waren en niets te maken hadden met zijn godsdienstigheid of humane beginselen. Hij wou alleen vrede in zijn rijk, dat, terwijl het bezig was uiteen te vallen, een broeinest was van politieke en godsdienstige twisten en verwarring. Geschiedschrijvers en geleerden hebben herhaaldelijk getracht "door te dringen tot het godsdienstig bewustzijn van Constantijn en een hypothetisch beeld te construeren van de veranderingen in zijn godsdienstige overtuigingen". Maar zonder succes. Zoals Burckhardt met opmerkelijk inzicht vaststelt:

" In een genie, dat zonder ophouden gedreven wordt door ambities en begeerte naar macht, kan geen sprake zijn van Christendom of heidendom, van bewuste pro- of anti-godsdienstigheid; zo iemand is in wezen on-godsdienstig, zelfs al beeldt hij zichzelf uit temidden van een kerk-gemeenschap. Van heiligheid kent hij slechts de afschaduwing of hij beschouwt het als een grillig bijgeloof. Ogenblikken van innerlijke overpeinzing, die voor een religieus mens het karakter hebben van een eredienst aan het goddelijke, worden door hem op andere wijze verwerkt. Wereldomvattende plannen en dromen van macht voeren hem langs een gemakkelijk pad naar de stromen bloed van verslagen legers. Hij meent vrede te kunnen vinden wanneer hij zijn doel heeft bereikt, wat het ook moge zijn dat aan zijn bezittingen ontbreekt. Maar intussen worden al zijn krachten, geestelijk zowel als stoffelijk gewijd aan het grote doel van overheersing en als hij ooit aandacht schenkt aan zijn overtuiging, ontdekt hij, dat het zuiver fatalisme is. In het huidige geval

is het moeilijk te geloven dat een belangrijk theoloog, een geleerde, die stellig zwak is in zijn critiek maar wel zeer ijverig en dan nog wel een zo nabij tijdgenoot als Eusebius was, in vier boeken honderdmaal dezelfde onwaarheid zou herhalen."

-blz.281

Het stopzetten van de vervolgingen was echter niet voldoende om een eeuw van heerlijkheid en licht teweeg te brengen. Een ander probleem voor Constantijn was de Christenen er toe te brengen hun onderlinge strijd te staken. Driehonderd jaar lang, sinds de dagen der apostelen, toen zoveel zaad van de Zaaier op rotsachtige en kale grond terecht kwam, waren twisten van allerlei aard aan de orde van de dag. Verlangend aan dit theologisch gekrakeel voor goed een einde te maken, riep Constantijn de geestelijke strijdbijldragers van heinde en ver bijeen op wat in de geschiedenis bekend is geworden als het Concilie van Nicea in 325 n.Chr. Practisch politicus als hij was is het niet moeilijk ons voor te stellen, dat hij de districtsleiders ongeveer als volgt toesprak:

" Kijk nu eens, Jongens, zo staan de zaken er voor. We zitten in moeilijkheden en het wordt nog erger. Ik wou mannen, dat jullie geschillen bijlegden - jullie moeten de zaak misschien overnemen als ik er niet meer ben - je moet dus bij elkaar komen en het eens zien te worden over jullie beleid. Het laat me koud wat het is - als je het maar ergens over eens wordt, zodat je een goed front kan vormen. Het eerste wat je moet doen is die drie-eenheid kwestie oplossen. Misschien is Mithras - O, neem me niet kwalijk, ik bedoelde er niets mee - misschien is God één persoon, misschien ook drie. Ik ben er zeker van dat ik het niet weet en ik geloof niet dat iemand van jullie het wel weet. In de eerste plaats hebben jullie niet de juiste opvoeding en opleiding gehad om met Plato's denkbeelden om te

springen. Waarom laat je die zaak niet rusten; laat die Alexandrijnse knapkoppen zich daar maar druk om maken. Jullie kunt er toch niets mee beginnen, waarom zou je dan doorgaan met moeilijkheden te maken?

Dan zitten we met de Evangelieën. Nog zo'n bron van twist en tweedracht. Je hebt genoeg evangelieën om het Schip van Staat te laten zinken, en veel meer vracht kan er niet bij - we zijn al overbelast! Waarom zoek je niet een paar van de beste titels uit, waar je het allemaal mee eens kan zijn, om de rest te laten varen, vooral die Gnostieke perkamenten? Alleen die filosofische dwazen in Alexandrië weten waarom het gaat!"

Zo gebeurde het, dat in het jaar 325, gedurende de regering van Constantijn, de Grote genaamd, alle evangelieën werden opgestapeld onder een grote tafel, van welke secten ze ook afkomstig waren; de deuren werden op slot gedaan en het eerste Theologische Electronische Brein werd in werking gesteld. Gedurende de nacht kropen de Ware en Enig Echte Evangelieën, zonder armen of benen, maar door een miraculeuse kracht gedreven, boven op de tafel en deze, zo werd verklaard, waren de enig Ware Evangelieën. Alle anderen bleven in wanordelijke toestand op de grond liggen. Daaronder bevonden zich die van de versmade Gnostieken, die de sleutels bevatten tot de Christelijke Mysterieën en die natuurlijk "kettters" werden verklaard en werden verbrand. Het enige echte wonder, als er zoiets bestaat, was, dat de Bergrede de "schoonmaak" overleefde! Te menen dat Christus en zijn Discipelen op het toneel der geschiedenis verschenen en de Christelijke beweging stichtten zoals wij die nu kennen, wordt door evenveel werkelijke feiten gesteund als de bewering, dat Christopher Columbus en zijn bemanning Amerika ontdekten, de Onafhankelijkheidsverklaring schreef, de Constitutie en de "Bill of Rights" opstelde en dat hij de grondlegger

was van onze huidige levenswijze.

Pas toen Constantijn in 337 door een noodlottige ziekte werd getroffen en op zijn doodsbed lag in de Villa Achyrona in de omgeving van Nicomedia, werd hij gedoopt en ingeschreven onder de catechisanten van de kerk van Helenopolis. Of het oude strijdros een plotselinge sprong maakte om zich veilig te stellen nu het nog tijd was, of dat hem, toen hij zich in half-bewuste toestand bevond, door de geestelijkheid de pen op de neus werd gezet, zulke dingen zijn meer gebeurd, zal wel altijd een mysterie blijven. Hoe het ook zij, al zijn zonden werden "schoongewassen" en daar ging het maar om.

Meen daarom niet dat TV programma's de enige dingen zijn waarmee men wordt beetgenomen.

-Clifton Meek

vertaald uit:
Sunrise Maart 1960.